

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
1. 8. 2007

7

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2006

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch in the
Královéhradecký Region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Královéhradeckém kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Královéhradecký region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A (MZ) 1-01 vyplněné ambulantními odděleními (pracovišti) oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) a výkazy o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití L (MZ) 1-02. Tyto výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2006 a jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006]. Návratnost výkazů byla 94 %. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z materiálů ČSÚ.

Edice IZK o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v kraji v předchozích letech je dostupná na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní i lůžkovou péči k 31. 12. 2006. Jsou zde zahrnuta i odloučená pracoviště.

Ambulantní péče v oboru TRN byla rovnoměrně rozložena mezi samostatné ordinace lékařů specialistů a ambulantní ordinace lůžkových zařízení; celkem ji v kraji zajišťovalo 15 zdravotnických zařízení, ve kterých pracovalo 16,65 lékařů a 25,90 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD), vše v součtu úvazků, včetně smluvních. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 3,0 lékařů (ČR 3,2), na jednoho lékaře tohoto oboru připadlo v kraji 33 012 obyvatel (ČR 30 793).

V ordinacích TRN bylo provedeno 79 295 ošetření - vyšetření (dále jen ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře připadlo 4 763 ošetření (ČR 6 163). Zatímco

republikový průměr se v posledních třech letech téměř nezměnil, v kraji došlo k poklesu tohoto ukazatele.

Proti tuberkulóze bylo v kraji očkováno 2 776 osob. Nejpočetnější skupinou očkovaných byly děti ve věku 11 let (85 %). Komplikace po vakcinaci nastaly ve 4 případech (0,1 %).

Největší objem péče byl, stejně jako v minulých letech, věnován dispenzarizovaným osobám, v roce 2006 bylo pod stálým lékařským dohledem 23 220 osob (z toho 47 % tvořil podíl žen). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji 422,46 v ČR pak 527,05. Nejčastější příčinou dispenzarizace (téměř 48 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). Toto onemocnění bylo v roce 2005 nově zařazeno do sledování v členění na jednotlivá stadia (dříve chronická bronchitis a emfyzém plic). Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale (téměř 35 %), které je nově sledováno podle 4 stupňů závažnosti. Počet ostatních sledovaných dispenzarizovaných onemocnění zůstává na úrovni minulých let. Oproti minulému období došlo ke změně sledování věkové kategorie, místo dětí 0–14 let se sledují dispenzarizované osoby ve věku 0–19 let.

Ambulantní zařízení TRN evidovala celkem 3 034 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou, tzn. kuřáci s vysokým konzumem cigaret, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů (celkem 10 393 osob, tj. nárůst o 6 % oproti minulému roku). Srovnání mezi okresy je však pouze orientační, protože některá zařízení jejich počty nevykazují.

Lůžková péče v oboru TRN byla pacientům k dispozici na 2 nemocničních odděleních s 51 lůžky, léčebnami kraj nedisponuje. Na odděleních pracovalo k 31. 12. 2006 celkem 4,90 lékařů a 25,00 ZPBD, z toho 24,00 u lůžka nemocného. Hospitalizováno bylo celkem 1 575 pacientů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích kraje i republiky mírně poklesla, činila 8,8 dnů (ČR 10,7 dnů) a využití lůžek 249,1 dne (ČR 255,3 dne).

Značky v tabulkách

- Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů

Zpracovala: Ing. Libuše Drahokoupilová
ÚZIS ČR, Královéhradecký krajský odbor
Hradecká 1172, 500 03 Hradec Králové
tel.: 495 515 331
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Sídla zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní péči v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí

* - v jednom sídle může být více ambulancí, není to zobrazení sítě, ale sídel

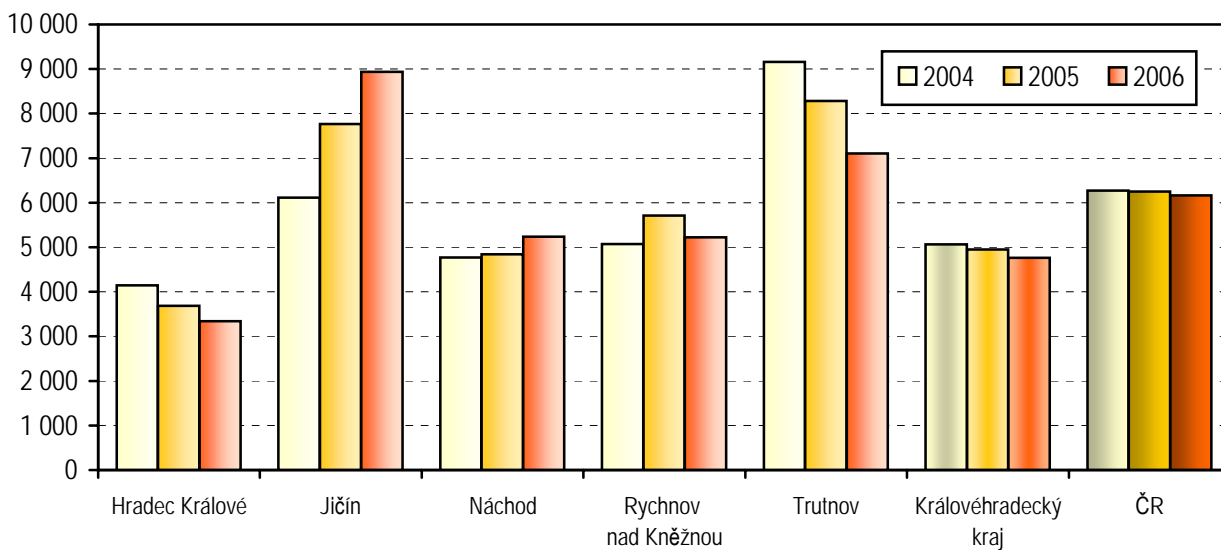
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	7	9,60	57,66	18,50	36 157	1 629	45,60	3 766,4
Samostatné ordinace lékařů specialistů	7	7,00	42,04	7,40	42 972	1 147	54,19	6 138,9
Ostatní ambulantní ZZ	1	0,05	0,30	-	166	-	0,21	3 320,0
Královéhradecký kraj	15	16,65	100,00	25,90	79 295	2 776	100,00	4 762,5
dle území (okresu)								
Hradec Králové	3	8,10	48,65	12,00	27 036	265	34,10	3 337,8
Jičín	2	1,05	6,31	3,00	9 384	530	11,83	8 937,1
Náchod	3	3,25	19,52	3,00	17 019	278	21,46	5 236,6
Rychnov nad Kněžnou	4	2,30	13,81	3,40	12 005	718	15,14	5 219,6
Trutnov	3	1,95	11,71	4,50	13 851	985	17,47	7 103,1
Královéhradecký kraj	15	16,65	100,00	25,90	79 295	2 776	100,00	4 762,5
Česká republika	308	334,08	x	636,62	2 058 918	103 635	x	6 162,9

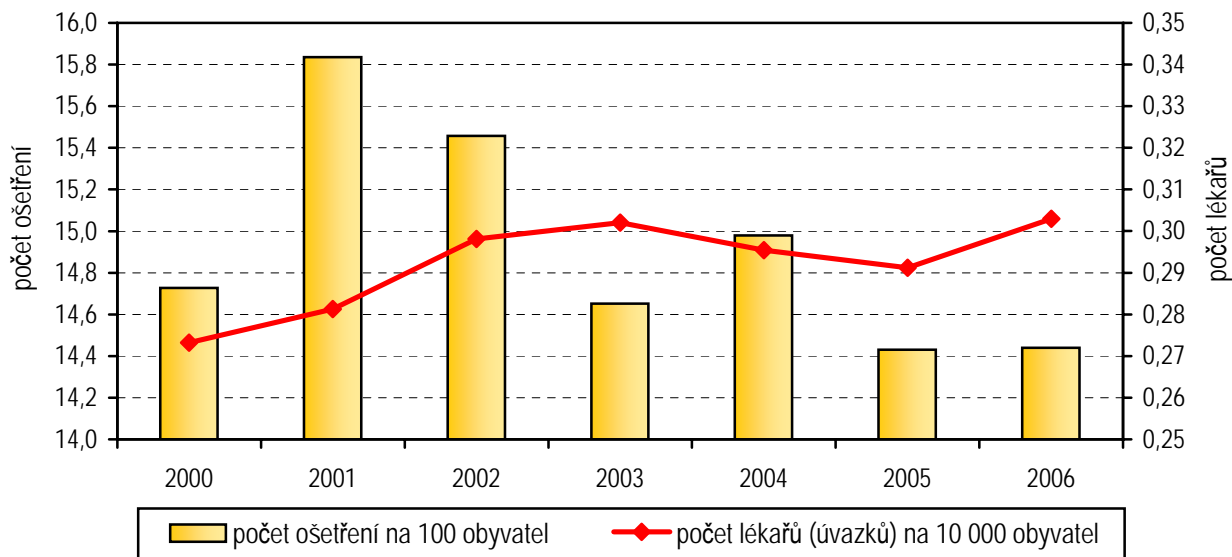
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

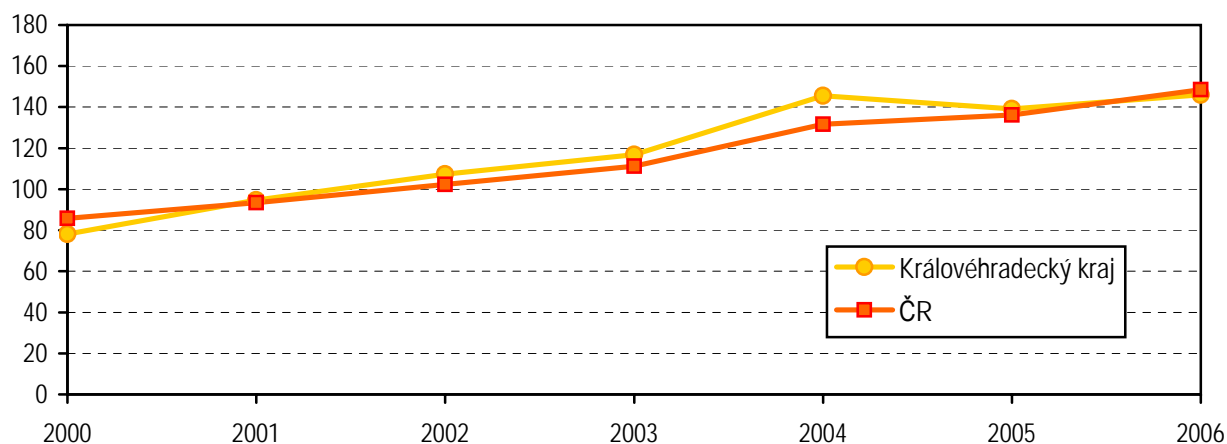
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2004 - 2006

Počet ošetření a počet lékařů v letech 2000 - 2006

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2006

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-19 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	623	149	-	131	49	11,33	17,48
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	38	8	-	4	1	0,69	1,67
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	136	71	-	4	9	2,47	4,22
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	606	276	8	108	107	11,03	42,55
CHOPN (chronická bronchitida, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	11 086	4 687	6	589	371	201,69	244,00
stadium 0 - rizikové	2 762	1 256	6	116	94	50,25	51,01
stadium 1 - lehké	2 532	1 157	-	146	97	46,07	58,51
stadium 2 - střední	2 997	1 220	-	217	116	54,53	76,26
stadium 3 - těžké	2 201	858	-	76	47	40,04	43,06
stadium 4 - velmi těžké	594	196	-	34	17	10,81	15,16
Astma bronchiální (J45.1-9, J46)	8 026	4 680	202	262	384	146,02	148,43
stupeň 1 - intermitentní	1 732	955	178	88	123	31,51	37,12
stupeň 2 - lehké perzistující	3 071	1 776	14	70	116	55,87	52,57
stupeň 3 - středně těžké perzistující	2 422	1 430	8	76	103	44,06	46,17
stupeň 4 - těžké perzistující	801	519	2	28	42	14,57	12,58
Bronchiectázie (J47)	140	60	-	7	10	2,55	4,85
Sarkoidóza (D86.0,2)	570	348	-	17	29	10,37	8,27
Pneumoniózy (J60-J66)	555	81	-	23	13	10,10	13,41
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	369	178	-	29	31	6,71	6,61
Nenádor. onemocnění pohrudnice (J86-J94)	252	68	-	17	11	4,58	8,23
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	191	92	-	14	12	3,47	7,05
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	628	270	-	36	29	11,43	20,27
Celkem	23 220	10 968	216	1 241	1 056	422,46	527,05

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-19 let)	celkem	z toho děti (0-19 let)	
Hradec Králové	195	-	1 332	27	2 265
Jičín	92	2	251	4	1 752
Náchod	90	-	242	23	3 306
Rychnov nad Kněžnou	643	3	117	18	479
Trutnov	52	4	20	1	2 591
Královéhradecký kraj	1 072	9	1 962	73	10 393
ČR	34 268	212	29 146	2 652	141 307

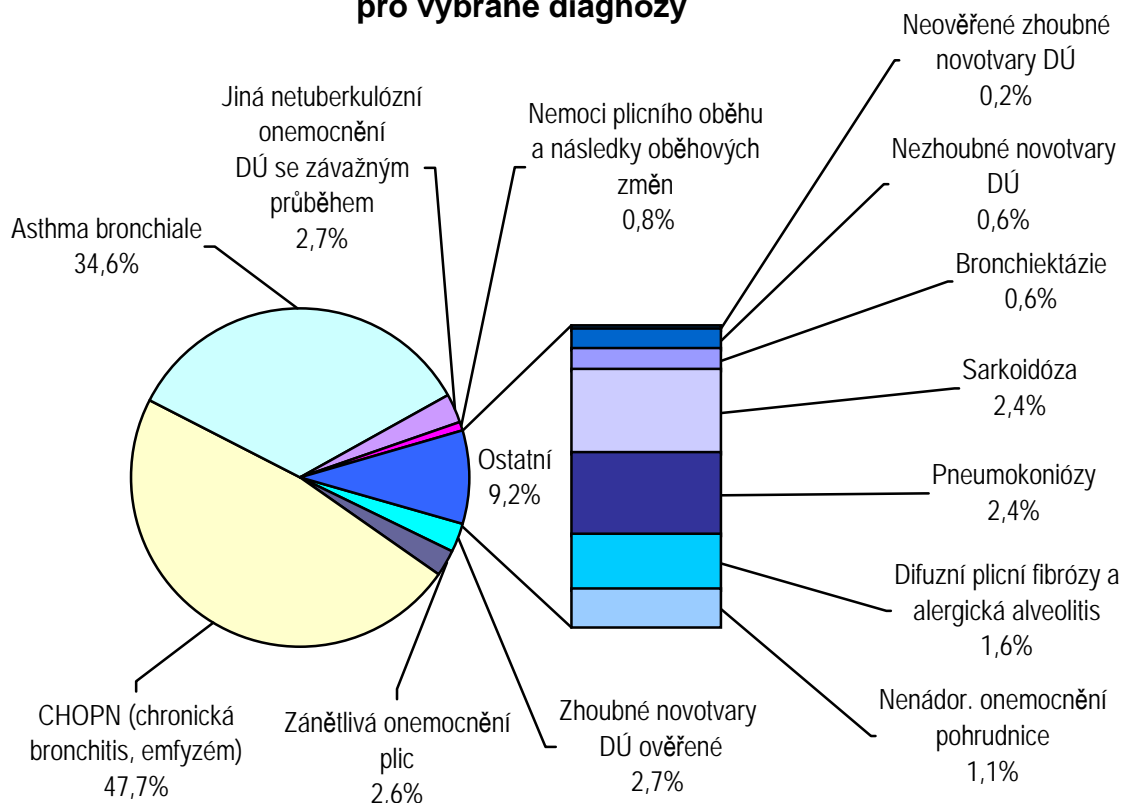
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	2	43	-	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	4,90	188,54	-	73,70
ZPBD ²⁾ celkem	25,00	587,81	-	373,22
sestry ²⁾ u lůžka	24,00	548,06	-	332,61
ZPOD ²⁾	8,00	177,92	-	108,90
Průměrný počet stanovených lůžek	55,56	1 608,56	-	1 731,73
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	37,9	1 124,9	-	1 235,2
na 1 lékaře	7,7	6,0	-	16,8
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,6	2,1	-	3,7
Počet lékařů na 100 lůžek	9,61	11,96	-	4,27
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	49,02	37,30	-	21,65
Počet hospitalizovaných	1 575	38 392	-	11 953
Nemocniční letalita	57,2	80,4	-	53,5
Využití lůžek ve dnech	249,1	255,3	-	260,3
Průměrná ošetrovací doba	8,8	10,7	-	37,7
Prostoj lůžek ³⁾	2,4	2,9	-	9,2

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotnickí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotnickí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotnickí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s oddělením TRN v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Oblastní nemocnice Trutnov a.s.